

Seminarium Miljöriktig användning av askor

31 januari - 1 februari 2006

Vätgasbildning i aska

Johanna Lindeberg, Statens Geotekniska Institut

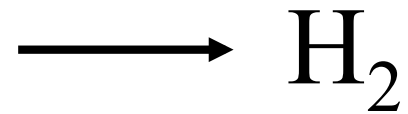

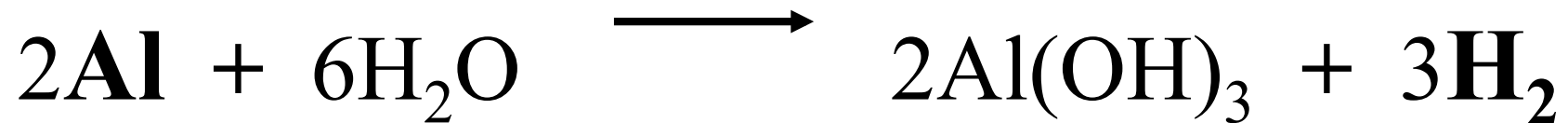
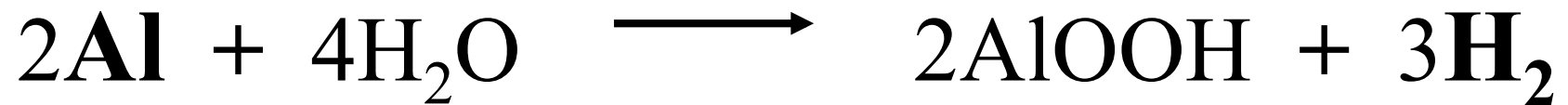
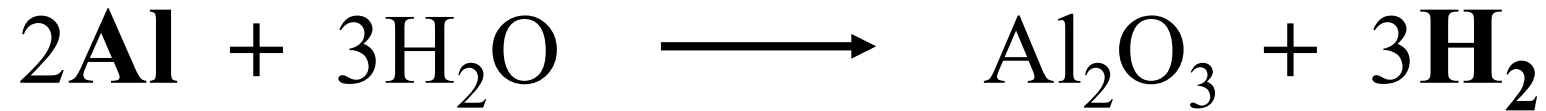
Flera gasexplosioner vid svenska förbränningsanläggningar

- Förvaring av filteraska i bergrum
- Transport av släckt bottenaska på transportband
- Förvaring av släckt cyklonaska i container

- Metalliskt aluminium
- Vatten
- Högt pH

Skyddande skikt hindrar vatten

- Statens geotekniska institut -Maria Arm och Johanna Lindeberg
- ÅF-Process AB -Anna Öhrström och Åsa Rodin
- Umeå Universitet -Rainer Backman, Marcus Öhman och Dan Boström

- 35 botten- och flygaskor från 13 anläggningar
- Från olika typer av pannor – roster, CFB och BFB
- Olika bränsleslag – hushållsavfall, industriavfall, RT-flis, skogsflis mm

Vårt mål var att ta fram kunskap om vätgasbildning från förbränningsaska för att ge underlag att:

- Förutsäga vilka anläggningar/askor som är i riskzonen
- Hantera askorna så att riskerna minimeras

Det har vi gjort genom att:

- Ta fram verktyg för att analysera ”gasbildningspotentialen”
- Mäta vätgasbildningen under mer realistiska förhållanden, i kontakt med vatten

- Undersöka hur vätgasbildningen beror av asktyp, bränslesort och anläggningstyp
- Undersöka vilka gaser förutom vätgas som bildas och om andra metaller ger vätgasbildning
- Utföra termodynamiska beräkningar för olika förbränningsförhållanden

Slutsatser

- Biobränsle ger liten gasbildningspotential
- Stor gasbildningspotential -från avfall
- Fluidbädd: Pannsander -mycket liten
Flygaskor - betydligt större
- Roster: Bottenaskor -störst

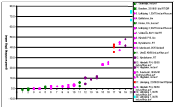
- Fast aluminiumoxid är den stabila formen enligt termodynamiska beräkningar
- Al-partiklar kan passera genom förbränningen utan att smälta eller oxideras enligt SEM
- Lagring vid god syretillgång gav mindre gasbildningspotential

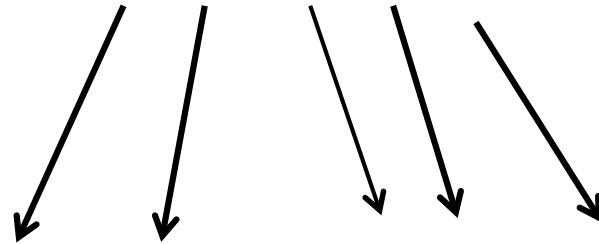
- Endast små mängder av andra gaser
- Järn bildade lite vätgas
- Gasbildningspotentialen avspeglar inte alltid den verkliga gasbildningen
- Totalhalten av Al $\neq$ gasbildningspotential

Bränslets betydelse

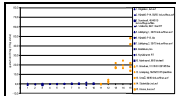

Flygaskor från helt eller delvis biobränsleeldade pannor

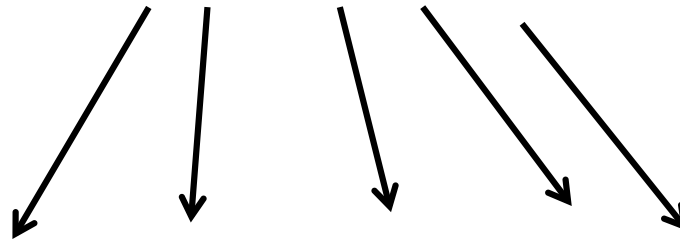

Bränslets betydelse

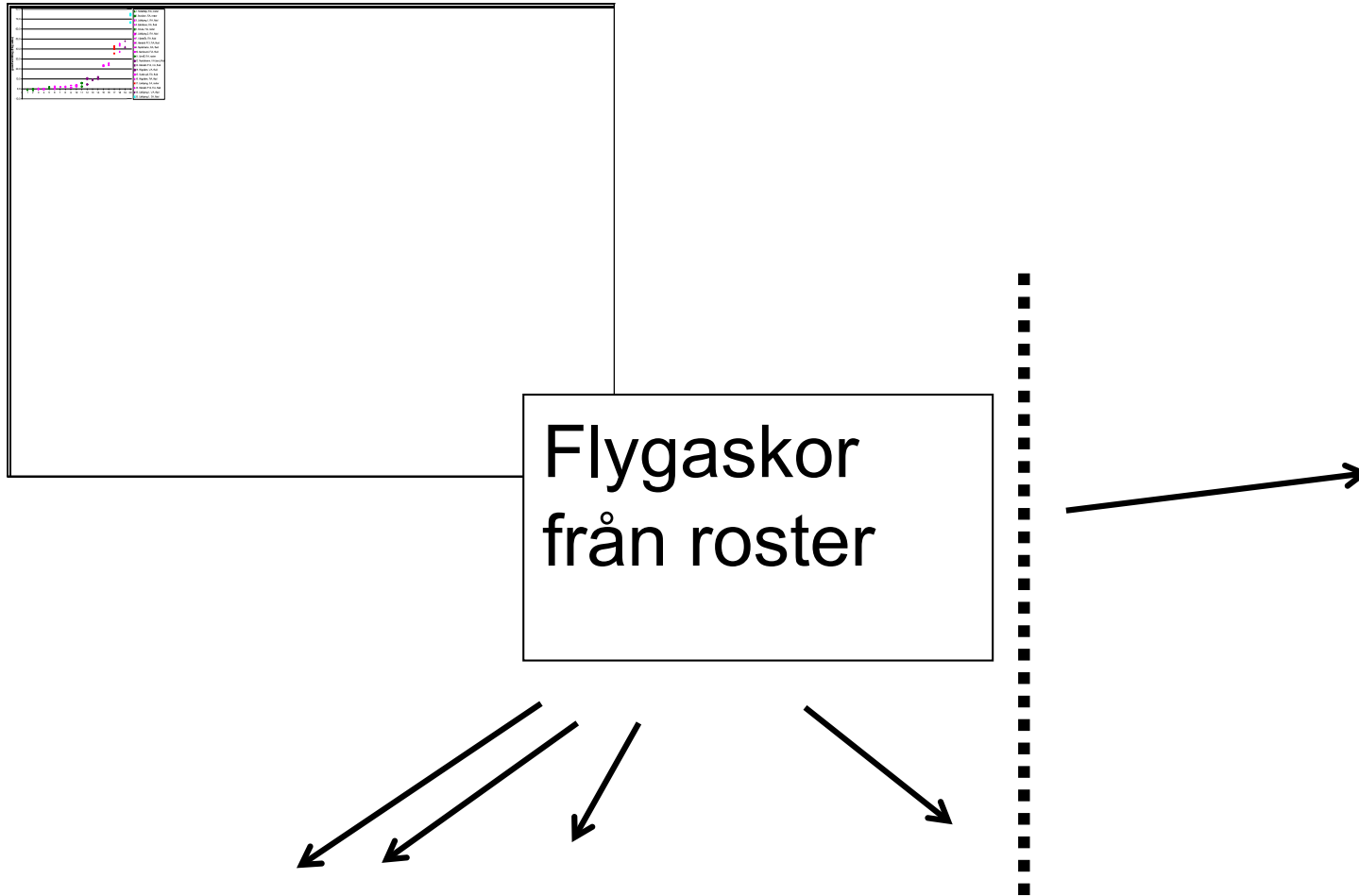

Bottenaskor från helt
eller delvis biobränsle-
eldade pannor

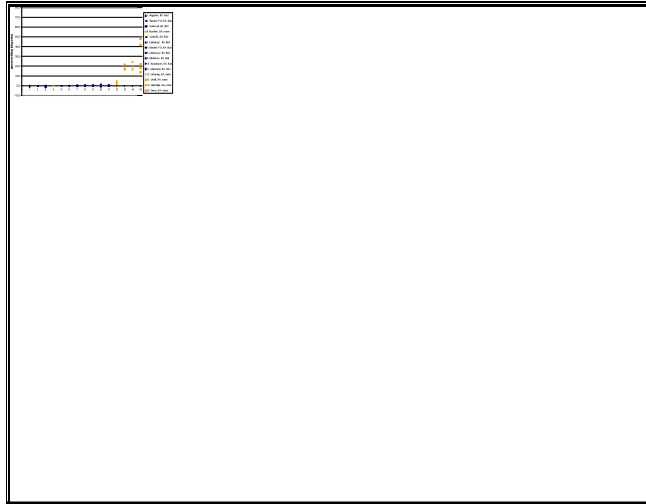

Panntypens betydelse

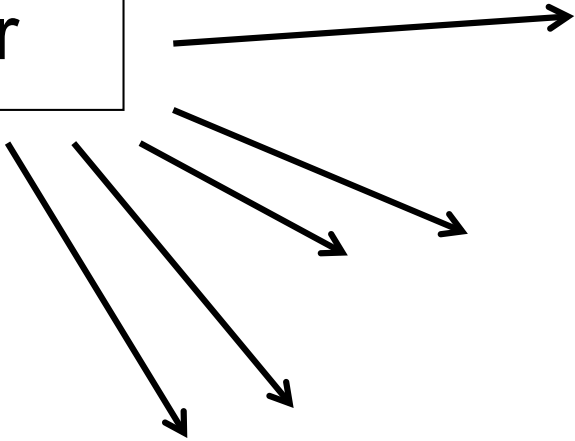

Panntypens betydelse

Bottenaskor
från roster

Åtgärder för att minska explosionsrisken

- Ta reda på halten metalliskt Al eller analysera gasbildningspotentialen
- Effektiv källsortering -mindre Al i bränslet
- Separera omagnetiska metaller från bränsle och aska

- Sörj för god ventilering efter att askan har befuktats
- Lagra askan i en miljö med god syretillgång

Obesvarade frågor och fortsatt forskningsbehov

- Varför har fluidbäddpannor och rosterpannor olika fördelning av metalliskt Al?
- Effekt av olika behandlingar på gasbildning
- Förbättringar av mätmetoden för gasbildning i vatten.